

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Mulier si stricta est quid agendum est

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Sūmula Raymūdi

ponat in casu q̄ aliq̄s sit diues. sicut d̄r factū fuisse de q̄dam rege france q̄
cū sua vxore generare pueros nō poterat tandem puer pulcre dispōis a
mercatorib; fuit ad duct⁹. indumētis aureis ⁊ regalib; indut⁹. q̄ erat s̄
bi repūtat⁹. ⁊ postmodū fecit vxore suā iacere in puerperio dicēs eā pepe
rissē eū dē puerū. ⁊ si tūc iste rex p̄ diuinā grām post octauū annū siue aliūz
nouū filiū ⁊ legitīmū obtineret tūc q̄rit vtz p̄m⁹ cū scdo d̄z eē p̄iceps
paterne hereditatis. **Et** ponat q̄ iste p̄mus puer credat se eē filiū legitī
mū. s̄lt̄ volens habere p̄e hereditatis. ⁊ nō separari ab hereditate. tūc q̄rit
qd̄ sit faciendū. **Ad** hūc casum dupl̄r r̄ndet. nā qd̄a sic dicit q̄ talis pu
er p̄m⁹ nō p̄t esse p̄iceps paterne hereditatis. et si parēs h̄ admitteret
peccaret mortāl̄. ⁊ faceret rapinā de p̄rijs bonis. ⁊ hereditates p̄rias si
lijs suis legitīmis auferret. **Pon**at q̄ aliq̄ mulier duceret virū quē crede
ret esse liberū q̄ tūc p̄us vxore legitīmā haberet. tūc querit vtz cū p̄ma de
beat p̄trahere vel cū secūda. **Ibi** r̄ndet p̄ distīctōem. vel q̄ ista mulier sci
uit virū istū habuisse aliā. vel nō. si sciuit. tūc matrimonū nō stabit nec eū
obseruare d̄z. **Si** nō sciuit hoc est dupl̄r. vel ignorat simpl̄r. vel p̄ illud tē
pus interim q̄ eū habuit. **Si** scdo tūc p̄ma mortua d̄z ea obseruari. **Si**
aut̄ p̄mo mō. sc̄z q̄ ignorauit simpl̄r q̄n̄ accepit eaz et postea sciuit ⁊ insup̄
illi p̄mansit. tūc nō p̄t eam ducere post mortē p̄me mulieris. **¶ Quart⁹**
casus est. ponat in casu q̄ aliq̄s vir cū muliere aliq̄ diuitiis inuicez p̄man
sissent. et postea vir vellet separari ab ea. ⁊ p̄ponat corā iudice eam esse an
cillā. et petit separari ab ea. tūc dubitat̄ vtrū illa sit separanda ab eo. **Ibi** re
spondet. q̄ si talis cognouit eā carnāl̄ postq̄ ip̄e iudex audiuit eē ancillā
lam. tūc nō tenet separari ab eo. **Si** aut̄ nō cognouisset eam carnāl̄. ⁊ ip̄
se p̄bat eā esse ancillā corā iudice. tūc ip̄e vir tenet restituere pecuniā quā
cepit p̄ dote. ⁊ sic tūc separant̄ in noie d̄ni. **¶ Quintus** casus ponat q̄ aliq̄s
diaconus h̄z vxore legitīmā et eps velit separe eū ab ea p̄ excoīcatōnem
et ille nihil aduertat suā excoīcatōez. tūc q̄rit vtrū eps debeat eū p̄pellere
ad hoc q̄ eaz dimittat. **R̄ndet** q̄ si talis voluerit transire ad ordines sa
cros. tūc ip̄e licite p̄t eam dimittere. et tūc post eius laudabilē p̄uēratōez
p̄t p̄moueri ad sacros ordines in iūta illi penitētia desup̄. **¶ Sextus** ca
sus. ponat q̄ aliq̄s faciat sibi desponsari vnā puellā vel viduā p̄pter pecu
niā vel diuitias. ita q̄ iste sic vellet eā fraudulēter accipere. ⁊ h̄z terrā in cal
ceis siue in ocreis. ⁊ dicat interim q̄ ego trāsēā sup̄ istā terrā ego ducā te
in vxore. denotādo terrā quā h̄z in calceis ⁊ ambob; p̄sentitib; deponat
terrā de calceis dicēs se nō ābulare sup̄ istā terrā quā denotauit. **Tūc** q̄
rit vtrū talis sit separandus siue nō. **Et** videt q̄ sic. q̄ ibi m̄rimoniū fue
rat p̄tractū p̄ditōaliter. ex eo q̄ ip̄e p̄misit eam ducere interim q̄ transi
ret sup̄ istā terrā quā in calceis vel in ocreis haberet. ⁊ q̄ videt q̄ ibi esset
solutio ⁊ separatio. **In** oppositū est forma m̄rimoniū. vbi d̄r. qd̄ deus p̄iurixit
hō nō sepat nisi mors. **Ibi** r̄ndet q̄ talis nō sit separandus ab ea. q̄ ibi il
la p̄ditio nō impedit m̄rimoniū. q̄ ecclia nō iudicat de occultis. sed solū
de manifestis. ideo illa fallacia eā nō fallit. **¶ Ultim⁹** casus. ponat q̄ aliq̄s
ducat vnā q̄ h̄z strictā vuluā vt eā nō p̄t cognoscere carnāl̄. ⁊ tūc ista un
um sed nō dum copula carnalis fuisset cōsequuta ille vero existens in bals

Folio lxxx.

neo semē virile emitteret. puella autē sibi desponsata ad eundē locū ventree
et sicut narrat p̄m̄icator z Albrus in secretis mulier. tūc ponat vltimū
q̄ matrix illius p̄trahat semē. vir vero eius vidēs puellā ab eo incognitā
esse impregnātā nō volēs eā ducere dicens eā cū alio viro esse fornicatā
tūc querit quid sit faciendū in tali casu. Ibi rīdetur breuiter stāte melio
ri correctione si puella p̄t habere firmū testimoniū p̄ naturales p̄hos et p̄
alios viros idoneos circa hanc materiā q̄ impregnata sit a semine illius
ipse tenet eā ducere. Sed si secus fuerit non tenetur

.i. duas vxores m̄rimonialit̄ .i. aliq̄s

Si duxit binas mulieres legitime quis
virū relinquat s̄ tu iudex. .i. cogere .i. quā duxit

Hunc vt dimittat debes arcere secundam

s̄ mulierē mulier copulata fuerit s̄ viris. .i. q̄ dimittat sc̄dm

Hanc. econuerso si nupsit illa duobus

.i. deme .i. impediētes p̄mū cōtractū

Excipe legitimos casus interuenientes

s̄ in exēplo s̄ mulier .i. tua p̄sanguinea fortassis

Ut si prima tua sit neptis vel tua forte

.i. tua amica p̄ vlt̄ p̄ma mulier s̄ p̄ baptisimū vlt̄ p̄firmatōem

Affinis. ve soror hec sit tua spiritualis

¶ Hic sup̄addit alios casus dicens q̄ si aliq̄s haberet vxorē legitimā ille
nō debet ducere aliā. Si autē ducat aliā tunc ipse dz cogit ad hoc vt redeat
ad p̄mā hoc est t̄m̄ dicere. Si aliq̄s vir sumeret duas vxores ad thoz legi
timitū. tūc sacerdos debz virū cogere mediāte iure vt dimittat secundā
mulierē z maneat cū p̄ma. Et hoc p̄uertit sic. si aliq̄ mulier haberet duos
viros siue duceret duos viros ad thoz legitimū. tūc sacerdos dz eā cogē
re mediāte iure vt dimittat sc̄dm virū z maneat circa p̄mū. z h̄ est verū si
eā legitimā nō adesset. qz si vir haberet duas vxores z infra q̄ntū gradū. tūc ibi p̄t
fieri sepatio. Et tūc manere dz circa sc̄dam mulierem

¶ **C**irca lrām notandū. q̄ rō lre fm̄ sc̄m̄ Thomā est ista. qz quodāmo
est cōtra ius naturale vnā p̄sonam habere plures cōiuges. Etia est cōtra
ius scriptū. p̄mū p̄z sic. qz finis matrimonij est. plis generatio z ip̄itis ad
laudem dei educatio. mō q̄uis vnus vir poterit plures secundare mulier
res. t̄m̄ filij plurimaz vxoz non possunt simul bene educari ad laudem dei
p̄pter mulierum rixas. Sed tamē minus licet vnā mulierem plures vi
ros habere. quia plures viri nō secundāt mulierem. sed bene secunditates
impediunt. vt patet de publicanis mulieribus. Etia q̄ sit p̄tra ius scrip
tum p̄z p̄ aplm̄ dicentem. alligatus es vxorū noli querere solutionē. sed q̄
ducit secundam primā viuente petit solutionem prime mulieris vt cōstat
quoniam a prima recedit z secunde mulieri adheret

¶ Item matrimonium significat vnionem christi cū ecclesia. sed signum et
signatum debent se cōformare et inuicem correspondere. sed hoc non facit
vnio mulieris z duoz viroz nec vnus vir et duarum mulierum quas